

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGIȘLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat. Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov</i>	ALEX. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	IOSEF G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat</i>	N. JAC CONSTANTINESCU <i>Președinte la Curtea de Apel din București</i>
RÉNÉ DEMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>	V. DONGOROZ <i>Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat</i>	CONSTANT IONESCU <i>Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris</i>	ALFRED JUVARA <i>Profesor Universitar Avocat</i>	Dr. ȘT. LADY <i>Memburu în Consiliul Legislativ</i>
C. SIPSOM <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRANCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Muncii Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Profesor Universitar Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în drept din Buc. Avocat</i>
				I. GR. PERIȚEANU <i>Avocat</i>
				ALBERT WAHL <i>Profesor la Facu taate de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Memburu corespondent pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
" Avocați	1000 "
" Magistrați	800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

— CURIERUL LUNEI FEBRUARIE, II: Inamovibilitatea constituțională. Mișcările în magistratură. Prognosticurile ziarelor cotidiene. Chestiunea salariilor, de Eugen Petil, Consilier la Curtea de Apel Iași;

— Reforma impozitului pe veniturile profesionale, de Prof. Constant Gergescu;

— Discuție la Legea accelerării. In contradictoriu cu G. D. Benderly, de Niculae Negru;

— Pentru unificare, de Vasile F. Petrescu;

— Noțiuni introductive în Studiul Administrației Experimentale, de George Christescu, Recenzie, de Ion V. Gruia;

JURISPRUDENȚE:

— Curtea de Apel Buc. Camera de punere sub acuzare: Tiberiu Romano, apel la confirmare de mandat de arestare. (Dacă este admisibil apelul făcut contra jurnalului de confirmare a mandatului după ce pricina a fost trimisă la fond? Art. 127, 137 Pr. pen. și 289 legea org. jud.), cu o Notă de V. Dongoroz;

— Curtea de Apel Craiova s. I: M. D. Brousse cu Direcția Generală C. F. R. (Dacă comunicarea hotărârilor pentru curgerea termenului de apel poate fi înlocuită sau echivalentă prin alte fapte?), cu o Notă de Petre Al. Mainescu;

— Trib. Botoșani: C. Zamfirescu cu Ludovic Holmoc, (Dacă comerciantul în stare de sminteală, poate fi declarat în stare de faliment?);

— RECUZAREA, Procedura recuzării și Abținerea judecătorului. Studiu de Procedură civilă comparată, de Dimitrie I. Cotrutz, Jude-Președinte, Galați. Prețul 80 lei.

— TABLA DE MATERII pe 1929 la revista „Curierul Judiciar” Lei 100.

— TABLA DE MATERII pe 1929 la revista „Jurisprudența Generală” Lei 100.

CURIERUL LUNEI FEBRUARIE

II

Inamovibilitate constituțională. — Mișcările în Magistratură. — Prognosticurile ziarelor cotidiene. — Chestiunea salariilor.

Art. 104 din Constituția noastră declară inamovibilitatea judecătorilor, dar nu arată nici ce înțelege prin judecători și nu explică ce înseamnă inamovibilitate.

Din această cauză urmează discuții fără sfârșit asupra acestor două noțiuni, iar problema inamovibilității constituționale a judecătorilor este în mod permanent la ordinea zilei.

Totuși, pentru ca cineva să o poată rezolvă, nu are nevoie de prea multe cunoștințe juridice. Micul Larousse explică: judecător este magistratul însărcinat cu împărțirea justiției, iar inamovibil, funcționarul care nu poate fi destituit din postul său pe cale administrativă.

Atribuția judecătorului este și nu poate fi decât una singură, anume de a decide pe cale de sentințe judecătorești, în materiile civile și penale supuse aprecierii lui. Trebuie să observăm că art. 107 din Constituție mai dă în căderea judecătorilor afacerile de contencios administrativ, după ce — acelaș text — oprește în mod hotărât crearea unor „autorități speciale de orice fel” cu astfel de competență.

Deci numai magistratul care exercită atribuțiunea de a judeca litigiile civile și penale, este judecător și prin urmare constituțional inamovibil, pe când toți

acei ce au alte îndatoriri, ori de ce natură ar fi ele, nu sunt puși de Constituția noastră la adăpostul acestei inamovibilități.

De aci rezultă că membrii parchetului nu sunt inamovibili.

De aci rezultă că dispozițiunile din legea de organizare judecătorească cari autoriză pe ministru *singur* să pronunțe pedepse cu efecte asupra stărei materiale a judecătorilor, sunt anti-constituționale.

De aici rezultă că delegațiile ce se pot da în mod obligatoriu unui magistrat, în afara atribuțiunilor sale de a judeca, sunt în potriva spiritului Constituției. Astfel credem că delegațiile de procuror general sau de membru în comisiunea administrativă, nu ar putea fi obligatorii, căci judecătorii nu trebuie să fie sustrași prin nici un mod de la îndatorirea lor firească de a judeca la sediul instanței unde au fost numiți.

Mai mult încă. Corolarul ar fi că orice judecător primește o delegație în afara atribuțiilor sale de a judeca, renunță implicit și la inamovibilitatea constituțională, acordată în mod special judecătorilor, *numai* în interesul superior al justițiabililor.

Facem excepție pentru inspectorii judecătorești, cari — în conformitate cu legea — rămân judecători și continuă a face parte efectivă din complectul Curții unde sunt titulari.

O dovadă că însăși Ministerul de justiție interpretează în acelaș sens Constituția, găsim în împrejurarea că la Iași, în locul rămas vacant prin transferarea la București a d-lui Possa, fusese numit mai întâi un domn Tudoran, iar în unul din cele trei posturi din nou înființate, d-l Lupu. Ori, d. Tudoran primind delegația în comisia administrativă, d. Lupu nu a luat deplin drept locul acestuia, fiind nevoie de un nou Decret regal prin care d. Lupu este *trecut* în locul d-lui Tudoran, în Curtea de apel din Iași. Astfel d. Lupu, care fusese mai întâi înaintar în unul din cele trei posturi din nou înființate în vederea comisiunei prevăzută de legea administrativă, abia printr'al doilea decret este numit într'adevăr judecător în Curte.

Mai este încă un argument, de ordin moral. Deși tablourile de recomandare a Curților de apel nu sunt obligatorii, totuși atât Minist. de Justiție, cât și consiliul superior al magistraturei, le are în vedere atunci când se fac numiri *efectiv* în Curte. Nu se poate spune acelaș lucru despre avansările în comisiunile administrative, cari — după părerea noastră — sunt compuse din foști judecători.

Acestea sunt consecințele logice ale principiilor constituționale, în stricta lor interpretare, iar legea ori cât ar fi de abil redactată, nu le poate zdruncina. *Nu există mijloace cari să poată pe deoparte întinde inamovibilitatea constituțională și la alte funcțiuni în afară de adevărații judecători, iar pe de altă parte*

cari să-i scoată pe aceștia dintr'o astfel de inamovibilitate.

Rolul Inaltei Curți de Casație este tocmai de a veghea ca legiuitorul ordinar să nu transgreașe Constituția. Această importantă atribuție, cași toate celelalte pe cari le are, suprema noastră instanță le exercită cu cea mai adâncă înțelepciune.

Mișcările în magistratură au ajuns să provoace o adevărată congestie de magistrați în anti-camerile și chiar pe scările Ministerului de justiție. În acest timp instanțele judecătorești se anemiează de par'că ar fi în vacanță.

Abia se anunța intenția Ministrului de a face noi numiri și îndată încep să circule întâi biletele de recomandație, apoi vizitele pe la diferitele personalități însărcinate de lege la o colaborare cu ministrul, tocmai pentru a evita hotărârile pentru unii, cari — evident — constituie nedreptăți pentru alții. În sfârșit în ajunul mișcării, adevăratul exodiu judecătoreșc către București...

Demersuri de acest fel sunt umilitoare pentru magistrați și scoborârea prestigiului întregului corp judecătoreșc.

Ele au o îndoită scuză: *obiceiul și necesitatea.*

Căci, oricât desgust am simți față de asemenea procedee, trebuie să recunoaștem că fără întrebuințarea lor se urcă foarte greu, dacă nu de loc, treptele ierarhiei. Apoi, că sistemul se practică și în alte țări, unde magistratura se bucură de o tradiție mai veche ca a noastră.

Dacă la acestea mai adăogăm și amestecul politicei, vedem cu ce alianță de temut are de luptat acela care nu se bizuie decât pe munca și meritul lui.

Nu socotim decât un singur remediu cu putință.

Ministrul de justiție să fie obligat a face înaintările în magistratură, în ordinea și după tablourile de recomandare ale instanțelor imediat următoare, cari astăzi sunt facultative. Ele vor fi alcătuite cu vot secret și după numărul sufragiilor obținute. Înălțurarea unui magistrat dela rândul care-i vine astfel, va urmă să fie motivată de către consiliul superior al magistraturei.

Trebuie însă recunoscut că și la noi sunt unii mult prea grăbiți. Ei își fac impresia unor pietoni de pe calea Victoriei, cari în goana după interesele lor, aleargă brutal și necivilizat, lovind pe unii, dând la o parte pe alții, fără un cuvânt de scuză. În urma lor rămâne ca o dără de desgust la cei astfel ofențați, dintre cari unii ripostează chiar cu vorbe puțin măgulitoare. Ei însă nu văd nimic, nu aud nimic.

Ce demn exemplu pentru aceștia și cum ași voi să știe cu toții gestul admirabilului meu coleg C. G., căruia Ministrul de acord cu Inalta Curte i-a făcut cea mai mare onoare pe care o poate dori un magistrat.

La primirea telegramei, palid, cu ochii umezi și cu o ușoară tremurare în voce, el ne spuse:

— „Imi dau seamă de cinstea care mi se face și avantajile noii situațiuni. Totuși nu mă îndur să mă despart de colegii mei, nu mă pot împăcă cu ideea de a părăsi Iașul meu drag!”

De altminteri, Curtea de Iași este deprinsă cu asemenea gesturi. Probabil că numai astfel se explică de ce nu a fost atinsă de furia valurilor recente mișcări. Mândra deviză: „*Fluctuat, nec mergitur*”, nu ar putea nicăieri fi mai la locul ei decât pe frontispiciul mărețului palat al lui Ștefan cel Mare.

Prognosticurile ziarelor cotidiene în ce privește apropiatele mișcări în magistratură, au în ele ceva jignitor, mai ales atunci când sunt date ca sigure și în urmă se... realizează.

Se știe că, cel puțin în ceea ce privește locurile mai importante, acele apărute de inamovibilitate, numirile nu sunt astăzi, cași în trecut, la bunul plac. Curțile de apel și Inalta Curte de casație întocmesc anual tablo-uri de magistrații merituosi. Dacă însă aceste recomandări sunt facultative, nu tot acelaș lucru se poate spune și despre avizul Consiliului superior al magistraturii.

Compunerea acestui consiliu, din cele mai eminente și reprezentative figuri ale lumii noastre judecătorești, este în afară de orice critică, iar hotărârile lui nu suferă discuție.

Față cu aceste împrejurări, ne întrebăm cum de este în măsură un simplu reporter, fie el cât de abil, ca sprijinindu-se pe prezumții cunoscute — în general de ordin politic — să prevadă care va fi rezultatul deliberării acestui consiliu, înainte de întrunirea lui, pe când înalții magistrați abia convocați, se află încă împrăștiați în cele patru puncte cardinale ale mării noastre patrii?

Nu trebuie să se compromită astfel — pe nedrept — prestigiul acestui important organ, acreditându-se în opinia publică ideea că el ar avea un simplu rol pasiv.

În el își pun toate speranțele atât magistrații cari nu se bizuie în viață decât pe munca lor, cât și justițiabilii dornici de o mai bună selecționare printre acei care — eventual — le vor fi judecători.

Dacă însă se întâmplă ca asemenea prognosticuri se realizează, aceasta se datorește de sigur unor simple coincidențe.

Altminteri ar fi păcat și de timpul pierdut și de banii cheltuiți cu prilejul întrunirii acestui consiliu. D-nii ziariști să aibă răbdare și să nu anunțe numirile în magistratură decât atunci când devin fapt îndeplinit.

Chestiunea salariilor a devenit iarăși de acută actualitate. Un președinte de Curte de apel, observă cu o nuanță de humor:

— „Diferența de salariu dintre un consilier de la „apel și unul de la casație, este la fel cași între un „camerier și un consilier de Curte de apel. Și cu toa-

„te acestea, situația socială a ambelor categorii de „magistrați este cam aceeași”.

Dar, un alt coleg, care se află de față intervine răsând:

— „Ce tot plângeți consilierii dela apel? Acei cari „au avut prilejul și nu au vroit să *avanseze în salariu*, „trecând în comisiunile administrative, își merită „soarta”.

Observația colegului a fost justă, însă mie nu mi s'a părut tocmai de răs...

EUGEN PETIT

Consilier la Curtea de Apel Iași

REFORMA IMPOZITULUI PE VENITURILE PROFESIONALE

Din noianul de modificări aduse de legea din 25 Decembrie 1929 vechei legi a contribuțiilor directe, se impune să comentăm cu precădere impozitul pe veniturile din profesii, a cărui structură a fost remaniată în mod radical.

Putem afirma că reforma acestui impozit, a constituit obiectivul principal, *rațiunea fundamentală* a proiectului de lege.

Vom căuta, să analizăm reforma impozitului profesional la lumina doctrinei fiscale, înlăturând tot ceea ce ar putea apărea, ca critici de ordin subiectiv, pornite din spirit de corp sau din considerente laterale.

* * *

Noua reformă adusă impozitului pe veniturile profesionale libere, constă în stabilirea unui *venit minimal rigid*, sub care comisiunile de impunere nu se vor putea scobori.

Acest minimum de impunere este în funcție de populațiunea localității în care profesionistul își exercită profesiunea și de valoarea locativă a imobilului ce servește contribuabilului drept birou și locuință, căreia i se aplică un coeficient variabil după categoria în care se încadrează profesionistul.

Coeficientul este *progresiv*, cota crescând cu numărul locuitorilor localității unde se exercită profesiunea și cu valoarea locativă (chiria) încăperilor ce locuiește profesionistul.

Sistemul introdus de legiuitorul din 1929 este deci sistemul, în care determinarea veniturilor impozabile ale contribuabililor, se face pe bază de semne exterioare, sistem cunoscut în știința financiară sub numele de *sistem indicar*, care însă este condamnat în toată doctrina fiscală modernă, întrucât se bazează pe o *ficțiune*.

În adevăr, a stabili venitul unui contribuabil pe baza semnelor exterioare, este tot așa de fantezist, ca în a stabili vârsta unui căpitan de vapor, după înălțimea coșului ce are vaporul de sub comanda sa.

Să luăm de pildă *chiria și populațiunea*, semnele exterioare pe care se bazează sistemul introdus de legiuitorul român. Dacă analizăm aceste indicii constatăm în primul rând, că raportul dintre chirie și venitul chiriașului este foarte variabil și aleatoriu.

Acest raport în fapt variază de la caz la caz, întrucât numărul membrilor ce compun familia și confortul de care simte nevoie un contribuabil influențează felul său de locuință.

Astfel un om căsătorit cu mulți copii va avea nevoie de o locuință mai spațioasă de cât un celibatar.

De asemenea sunt unii oameni care consideră ca cea mai mare satisfacție a vieții lor faptul de a locui o casă confortabilă și cu multe încăperi.

Urmează deci că locuința unui contribuabil *nu poate servi ca criteriu* în determinarea venitului său, de oarece locuința nu depinde de venitul total ce îl posedă un contribuabil, ci de considerațiuni personale.

Este un principiu cunoscut pe de altă parte, că în totdeauna chiria prelevă o mai mare porțiune din micile venituri decât din cele mari, căci această cheltuială nu se poate reduce în proporție cu venitul, fiind o cheltuială de primă necesitate.

De asemenea unii contribuabili au moștenit de la părinți o casă somptuoasă sau au primit-o ca zestre, așa că în aceste cazuri *locuința constituie o sarcină pentru contribuabil*, nu un indiciu de o facultate contributivă superioară.

Cât privește celalt indiciu *populațiunea*, este tot așa de subred ca și chiria. În adevăr, un avocat mare din provincie câștigă mai mult de cât un avocat mic din Capitală. Sunt orașe cu populație redusă, ca orașele de munte sau porturile, în care se câștigă de profesioniști mai mult, de cât în orașele cu o populațiune mai însemnată.

* * *

Dar sistemul indicar mai păcătuiește și prin aceea, că impozitul ce se stabilește pe baza semnelor exterioare, *degenerează într'un impozit pe semnul exterior chiar*, ce servește ca bază a stabilirii venitului.

Din această cauză, contribuabilul caută să reducă semnele ostensibile ce servește de criteriu impunerii pentru a se sustrage impozitului. Avem un exemplu edificator, care nu ar fi trebuit să fie ignorat de legiuitorul nostru din 1929, în impozitul „pe uși și ferestre” din Franța, care a avut ca urmare reducerea numărului ușilor și ferestrelor la case. De aceea acest impozit a fost denumit „impozit pe lumină și aer”.

Din același motiv a fost combătută la noi și în Franța „patenta”, după care se stabilea impozitul la comercianți și profesioniști înainte de 1923.

În fine, în sistemul indicar, trecerea de la chirie la venitul impozabil făcându-se prin înmulțirea chiriei cu niște coeficienți, *stabilirea coeficienților fatalmente este arbitrară*.

Din citirea tabloului alăturat legii române din 1929, se poate constata aceasta cu ușurință.

Se mai poate constata din modul alcătuirii tabloului, că în fapt, profesioniștii considerați ca având venituri mici și mijlocii, vor fi nedreptățiți, iar cei cu mare reputație vor fi ocrotiți.

* * *

De aceea în toate legislațiunile moderne s'au înălțurat indicile exterioare, ca bază a determinării veniturilor impozabile ale contribuabililor și s'a introdus sistemul modern al *constatărei directe* a venitului.

Pe de altă parte evoluțiunea dreptului fiscal s'a făcut în sensul ca *impozitele să cadă pe venitul net*, iar nu pe venitul brut, întrucât acest venit nu este de cât un venit provizoriu și relativ.

Or, în sistemul indicar, deducerea cheltuelilor, scăderea minimului de existență, a sarcinilor familiare etc. din venitul brut este imposibil de efectuat, venitul impozabil, fiind un venit prezumat.

Reforma impozitului pe venit, pentru care s'au luptat generațiuni întregi în Franța, are la bază tocmai impunerea pe *venitul real sau adevărat*, cum se exprimă Ministrul Caillaux în expunerea de motive a proiectului său din 1910, așa că ceea ce constituie nota caracteristică și fundamentală a noi legiuri fiscale din 1914 în Franța și din 1923 în România, este tocmai *înlăturarea prezumțiilor în determinarea venitului*, din vechile legislațiuni, și introducerea sistemului de constatare a *venitului net real* ce urmează a fi supus impozitului.

* * *

Dacă modificarea cedulei veniturilor profesionale, în sensul reintroducerii patentei, ar fi fost unicul mod de stabilire a venitului impozabil, ne am fi găsit în fața unui sistem de impunere, retrograd este adevărat, dar în fine ne am fi înclinat în fața acestei modificări, pe motivul că legiuitorul din 1929 ar fi înălțurat toate inchișițiunile fiscale, precum și fricțiunile dintre fisc și contribuabili.

Dar din nefericire, noua redacțiune a art. 52 și mai ales instrucțiunile date de Ministerul de Finanțe, dovedesc cu prisosință că nu ne găsim în fața unei concepțiuni unitare, adică a unui sistem unic de impunere a veniturilor profesionale.

În adevăr, art. 52 *obligă pe profesioniști de a da în fiecare an declarațiuni* asupra veniturilor lor obținute în anul precedent.

Urmează deci că impunerea minimală este obligatorie pentru comisiunile de impunere, în sensul că nu pot reduce impunerea sub veniturile ce rezultă din tablou. În acest mod este interpretată legea de instrucțiuni Ministerului de Finanțe.

Aceste comisiuni au însă latitudinea de a merge cu impunerea în sus, cât voesc, la infinit chiar, confiscând întreg venitul profesionistului.

Sistemul este cu atât mai periculos cu cât impunerea se va stabili în prima instanță de către *un singur agent al fiscoi*, și cu cât prin noua modificare a aliniatului penultim din art. 52, s'a extins dreptul de apreciere, putând agenții fiscoi să se bazeze în aprecierea lor chiar pe „*semnele vizibile în legătură cu traiul contribuabilului*”.

Cu alte cuvinte „*arbitrariul este ridicat la înălțimea unui principiu de drept*, într'o legislațiune din secolul al XX-lea.

Instrucțiunile date de Minister agenților de impunere *agravează dispozițiunile legii*, lăsând pe profesioniști la *discrețiunea* agenților fiscoi. Cităm o frază numai din aceste instrucțiuni :

„*Instanțele de impunere vor verifica această declarațiune cu situațiunea de fapt a contribuabilului, având dreptul să aprecieze asupra sincerității și exactității ei.*”

Aprecierea *este în funcție de orice împrejurare*, în legătură cu traiul contribuabilului și *rămâne organelor de impunere să stabilească aceste împrejurări care conduc la înlăturarea declarației, ele neputând fi arătate aci din cauza felului lor variat*”.

Iată inchițiția fiscală introdusă sub forma ei cea mai periculoasă, *spionarea modului de trai al contribuabilului*, pătrunderea în intimitățile vieții individuale și familiare, iată reînviat regimul „*exercițiului*” devenit atât de odios sub vechiul regim în Franța.

* * *

Concluzia ce se degajează din acest studiu este că legiuitorul din 1929 a făcut un pas înapoi în materie de legislația fiscală, călcând în picioare întreaga doctrină modernă, și a aruncat *peste bord toate cuceirile cetățenești din occident în materie de stabilire a impozitelor*.

S'a introdus un impozit *anti-democratic și anti-social* pe profesioniști, căci aceștia vor fi nevoiți să-și închirieze locuințe din ce în ce mai mizerabile, ca să scape de urgia fiscoi, iar cei neînșurați vor fi nevoiți să profeseze în camere mobilate, să ducă o viață cât mai modestă, ca să reducă semnele vizibile.

Oricare ar fi fost frauda ce statisticile ar fi indicat la cedula impunerilor profesioniștilor, nu era necesar să se instituiască inchițiția fiscală cea mai deșantată, contra unei clase întregi de muncitori intelectuali.

Nu era nevoie de nici o reformă legislativă, socotim noi, pentru sporirea veniturilor din cedula profesioniștilor. *Era suficient ca vechiul text de lege să fi căpătat o serioasă aplicare*, text care dă drept comisiunilor să „*aprecieze declarațiunea contribuabilului ținând seamă de situațiunea contribuabililor*”.

Sporirea rendementului impozitului profesional s'ar fi putut obține de Ministerul de Finanțe, chemând la răspundere pe agenții săi fiscali și prin o mai bună funcționare a comisiunilor de impunere, ceea ce constituie o *problemă internă* de administrare a finanțelor

și de *bună organizare a aparatului fiscal*. S'ar fi cruțat în acest mod agitațiunile unei întregi clase sociale, — care desigur că nu pot bucură pe guvernanții unui Stat, — și s'ar fi satisfăcut în acelaș timp, fără a se recurge la inchițiția fiscală, nevoile legitime ale fiscoi, pe care mai ales profesioniștii, cetățenii cei mai luminați ai Statului, nu le ignorează și ca oameni ai datoriei nu s'ar fi dat înlături să le acopere, cu parte din veniturile muncii lor.

CONSTANT GEORGESCU
Prof. Conferențiar la Facultatea de Drept
Avocat

DISCUȚIE LA LEGEA ACCELERĂRII

In contradictoriu cu d. G. Benderly

D-1, avocat G. Benderly a publicat un nou articol în Curierul Judiciar No. 2 din 1930 cu observațiuni și îndrumări privitoare la aplicarea noii legi de accelerare. Dacă observațiunile din primul său articol publicat în Curierul Judiciar No. 29 din 1929 au fost juste și de un real folos, cele publicate acum ni se par eronate sau discutabile.

Să le analizăm pe rând :

I. Din citirea art. 4 d-sa deduce că timpul lăsat părâtului pentru facerea întâmpinării e prea scurt față de acel prevăzut în legea din 1925, fiind acum numai de 20 zile, în loc de 30 ca atunci.

Intr'adevăr, susține d-sa : „*odată ce citațiunea care a fost înmănată cu 30 zile înainte de termenul de înfățișare nu poate fi anulată și că părâtul este obligat a depune întâmpinarea sa cu 10 zile înainte de acest termen, nu-i rămân pentru pregătirea apărării sale de cât 20 zile, timp prea scurt mai cu seamă când sunt de cules mai multe acte*”.

Eroare.

Art. 4 prevede destul de lămurit că părâtul are dreptul, pentru facerea și depunerea întâmpinării sale, la cel puțin 30 zile de la data primirii citației și până la data anterioară cu 10 zile celei fixate pentru judecată.

Prin urmare agentul de procedură trebuie să îndeplinească procedurile cu păzirea termenului minim de 40 zile.

Ce se întâmplă dacă procedura e îndeplinită cu 39-30 zile înainte de termenul de judecată ?

Părâtul având dreptul la 30 zile va depune întâmpinarea la expirarea acestui termen, care poate cădea chiar în ziua judecăței, liber fiind reclamantul căruia nu i s'a respectat termenul de 10 zile pentru studierea întâmpinării, să ceară sau nu, după voință, amânarea procesului pentru nulitate de procedură.

Dar dacă procedura e îndeplinită cu mai puțin de 30 zile înainte de ziua judecăței ?

În acest caz părâtul va cere amânarea pentru nulitate de procedură.

Prezența părții în instanță nu acoperă într'un asemenea caz viciul procedurii, căci conf. art. 46 o asemenea acoperire e posibilă numai dacă a fost respectat termenul acordat de lege pentru citare.

Din cele spuse mai sus se vede dar că situația părâtului pentru pregătirea apărării nu e mai rea sub imperiul noii legi, decât sub cea din 1925.

Ea e din contra cu mult mai bună, dacă ținem seama și de dispozițiunile art. 11 care-i dă dreptul ca la prima ședință să obțină un nou termen pentru formularea și depunerea întâmpinării sale, drept pe care nu-l avea mai înainte.

II. Analizând art. 10 și 11 d. Benderly susține că legea nu spune în ce mod se vor propune de către reclamant sau pârât la prima zi de înfățișare noile dovezi pe care eventual le-ar avea, și d-sa trage de aci concluzia că: „nu este nevoie de amânare pentru ca ele să fie produse în scris, ci este suficient a se invoca oral. Dacă partea adversă este prezintă, ea poate lua astfel cunoștință de aceste propuneri și indica de îndată și probele ce voește a invoca; dacă ea lipsește, absența ei nu o poate îndritui a discuta ulterior admisibilitatea probelor propuse, legea plecând din punctul de vedere că cine are proces să se țină de dânsul.

Eroare.

Prin art. 10 și 11 legea spune lămurit că în anumite cazuri, printre cari se enumeră expres și propunerea de noi dovezi, părțile pot cere în acest scop amânarea la prima zi de înfățișare și dacă propunerea acestor noi dovezi nu se poate face de cât pe cale de amânare, rezultă implicit că ea trebuie făcută în scris. Legea accelerării e bazată pe sistemul procedurii scrise pentru a evita surprinderea părților și a da puțința Judecătorului să judece după dosar chiar în absența părții. Prin urmare și propunerea noilor dovezi ca și completarea sau modificarea acțiunii sau întâmpinării trebuie să se facă prin cerere scrisă. Aceasta rezultă evident și din art. 13 care referindu-se la art. 10 și 11 spune: „tribunalul va acorda reclamantului sau pârâtului amânarea cerută ficsând un termen după normele arătate în art. 4 astfel ca părțile să poată îndeplini formalitățile prevăzute în acel articol”.

III. Mergând mai departe d. Benderly se întreabă care va fi soarta unei acțiuni în care nu se arată deslușit motivele de fapt și de drept? Va fi ea declarată virtual nulă sau respinsă? D-sa înclină în spre anulare și credem că greșește. Legea din 1925 prin art. 3 prevedea într'adevăr expres anularea în asemenea caz; anularea aceasta însă legea actuală prin al 2 art. 10 nu a mai prevăzut-o, rezervând-o numai pentru cazurile de indicarea numelor părților sau a obiectului procesului. Nulitățile fiind stricte nu pot fi adaose prin interpretare.

Pentru lipsa motivelor de fapt și de drept în acțiune se dă reclamantului un termen spre completare și dacă el totuși nu voește a și-o completa, adică a și-o întemeia pe motive, și prin absurd continuă totuși procesul, atunci cererea trebuie să i se respingă ca neîntemeiată.

IV. Analizând art. 21 d. Benderly susține că el răstoarnă toate principiile legii în materie de dovadă, și indică art. 1169 și 1179 c. civ. ca răsturnate.

Art. 21 nu vine însă în contradicție cu art. 1169 fiindcă acest text nu are în cod redacția pe care o arată d. Benderly și nu atinge nici art. 1179. Convențiunile sinalagmatice trebuie și acum făcute tot în dublu exemplar (cel puțin mențiunea), dar dacă eventual o parte și-a pierdut exemplarul său și dovedește că adversarul îl deține pe al său, tribunalul poate ordona înfățișarea lui.

D. Benderly crede că „legiuitorul a mers prea departe și că instanțele judecătorești, — obligarea prezentării fiind lăsată la aprecierea lor, — vor face bine

a uza de această dispoziție cu cea mai mare rezervă”.

Nu d-le Benderly, obligarea prezentării nu e lăsată cu totul la aprecierea instanței. Art. 21 al 2 prevede că cererea de înfățișare nu poate fi respinsă dacă actul e comun părților în proces, dacă însuși adversarul s'a referit la acest act, sau dacă după lege el este obligat să-l producă.

Art. 22 arată apoi lămurit cele 4 cazuri în cari instanța poate respinge cererea de înfățișare a actului.

Aprecierea judecătorului nu se poate exercita de cât în aceste 4 cazuri restrânse.

V. La art. 35.—39 d. Benderly socotește că e o scăpare din vedere faptul că nu i se dă și intimatului dreptul pe care-l are apelantul sau la prima instanță pârâtul, de a cere la prima zi de înfățișare amânarea spre a-și face sau modifica întâmpinarea.

Noi credem că intenționat legiuitorul nu a mai dat acest drept intimatului, având în vedere situația sa de câștigător la prima instanță și pentru a nu se prelungi inutil procesul.

VI. O chestie foarte importantă, pe care d. Benderly o atinge numai, e aceea privitoare la dreptul de opoziție asupra sentințelor tribunalelor date ca instanță de apel sau recurs și pe care d-sa crede că trebuie a-l considera desființată.

Art. 44 prevede că numai sentințele tribunalului date în primă instanță se pronunță fără drept de opoziție. De unde ar rezulta că per a contrario sentințele tribunalului date în ultimă instanță (în apel sau recurs) sunt supuse opoziției. Aceasta ar rezulta încă și din art. 60 care zice că noua lege a accelerării formează procedura de drept comun înaintea tribunalelor ca primă instanță, nu și ca instanță de apel și recurs cum dispune art. 53 din legea de la 1925.

După ce procedură se vor conduce dar tribunalele lucrând ca instanță ultimă? De sigur după aceea prevăzută în legea judecătorilor; iar când acestei legi îi lipsește dispoziția, vom merge la procedura civilă așa cum ea se găsește în vigoare în urma modificărilor suferite prin legea accelerării. Legea judecătorilor face în ceiace privește dreptul de opoziție la sentințele tribunalelor date asupra cârților de judecată. Art. 154 din procedura civilă prevede regula generală că partea condamnată în lipsă are drept la opoziție contra oricărei sentințe a tribunalului. Art. 44 din legea accelerării contrazice pe art. 154 numai în ceiace privește sentințele date de prima instanță, cărora le-a ridicat dreptul de opoziție, de unde ar rezulta conform art. 60 și 73 legea accelerării, că partea necontrazisă din art. 154, adică dreptul de opoziție la sentințele tribunalelor date în ultimă instanță, să rămână în vigoare.

Dar se va spune și aceasta pare că e și părerea d-lui Benderly: Intreg art. 154 pr. civ. a fost abrogat prin art. 34 și 43 al 2 al legii de accelerare din 1925. E drept că și aceasta din urmă lege a fost abrogată în 1929, dar legea din 1929 nu revine în mod expres dreptul de opoziție asupra sentințelor tribunalului din ultima instanță. Iși recapătă art. 154 pr. civ. vigoarea inițială prin abrogarea legii din 1925?

— Răspundem: În primul rând prin art. 43 al legii accel. din 1925, care se referă numai la sentințele tribunalului date în apel nu a fost abrogat întreg art. 154 el rămânând în vigoare în ce privește sentințele tribunalului date în recurs (chestie totuși controversată din cauza art. 53).

În al 2-lea rând prin efectul art. 58 al 2 al legii din 1925, art. 154 pr. civ. a continuat a-și avea aplicațiunea

pentru o anumită categorie de afaceri, — cele introduse anterior datei de 15 Sept. 1925, — aplicațiune restrânsă dar care a continuat totuși până în prezent.

Dar chiar dacă ar fi fost abrogat în întregime prin legea din 1925, această abrogare nu era absolută, ci relativă și condiționată de contrarietatea în care se găsește cu aceea lege. El nu-și mai putea avea atunci aplicația fiind oare-cum eclipsat de dis. art. 34 și 43 al 2 al legii din 1925. Această eclipsă din totală a devenit însă acum parțială sub imperiul noii legi de accelerare din 1929, care prin art. 44 îl acoperă (contrazice) numai în parte.

Prin urmare art. 154 pr. civ. și-a recăpătat aplicațiunea în ce privește sentințele tribunalului date în apel, cu atât mai mult cu cât el face parte dintr'un corp de lege care în totalitatea lui a rămas în vigoare.

Se mai spune că prin această interpretare dându-se drept de opoziție la sentințele tribunalului date în a 2-a instanță asupra cărților de judecată, pe când deciziunile Curții de Apel date asupra sentințelor tribunalului în apel sunt lipsite de acest drept, s'ar ajunge la rezultatul bizar ca afacerile mai mici și deci prin natura lor mai urgente să fie prevăzute de o cale de atac în plus (retractarea prin opoziție), ceiace desigur n'a fost în intenția legiuitorului din 1929.

La aceasta însă s'ar putea răspunde că deosebirea această în tratament își găsește rațiunea în însăși deosebirea fundamentală între cele două sisteme de procedură și anume procedura orală a legii judecătorilor aplicabilă și în apel la tribunal și care-și are corectivul în dreptul de opoziție pentru partea ce a lipsit la debateri, și procedura mixtă prevăzută de legea accelerării aplicabilă la tribunale ca primă instanță și la Curțile de apel, care în principal e bazată pe un sistem de probe și apărare în scris ce justifică suprimarea dreptului de opoziție.

Cum vedem e o corelație strânsă între sistemul de procedură și calea opoziției, care pledează și mai mult pentru menținerea ei la tribunale ca ultimă instanță. Există însă un argument puternic în aparență, care ar pleda contra acestui drept de opoziție și anume e textul mult discutatului art. 79 al legii Curții de Casație. Cum însă jurisprudența s'a stabilit în ultimul timp în sensul că acest text nu e aplicabil la afacerile ce se judecă în vechiul regat, nu vom mai insista acum asupra lui. O vom face însă cu ocazia adnotării unui jurnal recent (No. 4091 din 4 Decembrie 1929) al trib. Muscel s. II-a care a respins incidentul de inadmisibilitatea opoziției la o sentință dată în apel.

Chestiunea fiind foarte importantă cum se vede destul de complicată, așteptăm și cuvântul altor juriști.

NICOLAE NEGRU
Magistrat

PENTRU UNIFICARE

S'a adeverit cu prisosință și în această materie de unificare legislativă a disciplinelor de drept din diferitele ținuturi că ceia ce este provizoriu, durează.

În entuziasmul zilelor de acum 10 ani, în entuziasmul biruinței, când se realiză idealul nostru cel

mai scump, în care ne-am născut și în care am învățat să credem, nu puteam concepe că ar fi existat puteri să se opună, ca unificarea integrală, imediată, să se înfăptuiască în toate ramurile de activitate ale vieții românești.

Erau prea triste amintirile dinainte, erau prea multe dureri în istoria lor.

Vigoarea poporului românesc, forța sa de expansiune și de pătrundere, trebuia să aducă reacțiunea spontană.

Viața socială nouă trebuia să prefacă legile și să le fixeze în cadrele largi ale evoluțiunii.

Era o etapă ce trebuia scrisă în istorie.

Dar, anii au trecut.

Societatea a început să se sedimenteze și modificările strică poate confortul vieții.

S'au invocat necesități. S'au strecurat principii.

O schimbare legislativă comportă atâtea greutăți.

Sunt rutine formate și cunoștinți câștigate.

„On vit de bonne soupe et pas de beaux discours“.

Sunt oameni pentru cari a lua, — d'a capo, — studierea unor legi noi, le-ar strică tihna și le-ar stânjeni competența.

Și așa, din an în an, problema ce altă dată se cerea rezolvată cu cât mai multă urgență, este scoasă, încetul cu încetul dela ordinea zilei.

S'a spus așa de mult despre unificarea legislativă că a devenit aproape o noțiune învechită.

În răstimpul de 10 ani, în afară de legile speciale, de dispozițiunile legii penale referitoare la urmărirea infracțiunilor și la instrucție, unificarea legislativă a stagnat complet.

Dacă în dreptul civil — din Ardeal, argumentele cari tind să dovedească că unificarea imediată nu este posibilă, ar fi admisibile în ceia ce privește materia în legătură cu cartea funduară, în dreptul penal însă, în faza actuală de legislațiune și așa cum se administrează justiția penală, unificarea imediată se învederează ca absolut necesară pentru ca să se judece procesele penale.

În prezent, sub actuala procedură penală în vigoare în Ardeal, procesele penale, afară de cele cu arestați, la aproape toate instanțele se amână ani de zile.

Una din dispozițiunile importante din procedura penală este că debateri orală nu se poate ține decât în prezența acuzatului (art. 302).

Legiuitorul nu a voit ca acuzatul să fie judecat în lipsă pentru a nu fi judecat fără apărare.

Dispozițiunea legală este dreaptă ca judecătorii să nu pronunțe sentințe împotriva unor inculpați cari au dispărut și reședința lor este necunoscută.

Dar această dispozițiune de a nu se judeca procesul când procedura cu acuzatul este îndeplinită,

— și de a se lăsa justiția la discreția lui, după cum va voi el să se prezinte sau nu, în practică a dat naștere la multe neajunsuri și prea multe amânări.

Iarși o cauză de nenumărate amânări este dispozițiunea ca sentința să se întemeieze numai pe ceia ce reese din desbateri.

În acest caz, dacă se amână procesul pe mai mult de 8 zile (art. 335 pr. p. trans.) întreaga desbatere trebuie să fie repetată textul dispunând că: „Dacă ajurnarea sau întreruperea a durat mai mult de opt zile, reluarea dela început a desbaterii principale numai atunci se poate omite, dacă de la ajurnare a trecut mai mult de o lună, dacă sunt de față aceiași membri ai instanței și dacă nici unul nu cere repetarea procedurii probatorii“.

Această dispozițiune a art. 335 coroborată cu art. 302 pr. pen. trans., face ca judecarea proceselor penale în Transilvania să fie foarte anevoioasă, — cu atât mai anevoioasă cu cât formalismul excesiv al procedurii este înzestrat cu sancțiuni de nulitate.

Procedura penală în vigoare în Ardeal, — legea XXXIII din 1896, — despre care se susține că este că este una din cele mai moderne, cu formalismul ei era aplicabilă în monarhia Austro-Ungară, înainte de războiu, când numărul proceselor nu era prea mare, când numărul magistraților și funcționarilor era aproape dublu la instanțele judecătorești, instituțiuni pe cari se rezumă ficțiunea de stat a monarhiei, bine organizate.

După războiu însă, când Tribunalele sunt mult aglomerate, cu magistrați și funcționari mai puțini, când în afară de competența penală obișnuită judecă și toate afacerile de competență Curților cu jurați, procedura penală în vigoare este un leș pentru judecata proceselor penale.

În Ungaria (1), unde s'au conceput principiile acestei legi, în evoluția timpului s'a simțit necesitatea simplificării formalismului și jurisdicțiunii penale.

Noi însă am păstrat-o cu o evlavioasă disciplină.

În Ungaria, prin legea XXIX din 1921 pentru simplificarea jurisdicțiunii penale (2), se încredințează procedura și judecata în diferite cazuri de loviri și răniri, furt, tănuire, abuz de încredere și exerocherie, judecătorului unic la tribunale, pentru a se descărca tribunalele de aceste cauze numeroase.

Tot pentru a se decongestionă tribunalele regionale, legea aduce câteva simplificări în informații

unile, cercetările, și în instrucția tuturor afacerilor penale și suprimă procedura înaintea camerei de punere sub acuzare în afacerile ce urmează să fie judecate de judecătorul unic.

Deasemenea în raport strâns cu această lege, legea X din 1928 simplifică mai mult procedura penală.

Ea declară inadmisibil recursul în casație contra deciziunilor Tablei Regești (Curței de Apel) cari confirmă sentințele judecătorului unic sau menținând calificarea le reformează numai în ceia ce privește quantumul pedepsei, — pe care-l scade.

Toate aceste dispozițiuni spre a se pune în concordantă necesitățile evoluțiunii cu rațiunea legii.

Noi, din contra, nici cel puțin aceste modificări nu le-am făcut și așa cum este în prezent în vigoare, legea nu mai răspunde menirei sale.

Date concludente ar putea da o statistică penală.

Să se vadă câte afaceri de competența tribunalului, s'au judecat și hotărât, afară de amnestii, și câte s'au amânat, — sub regimul acestei proceduri.

Legea de procedură penală din Ardeal oferă numai unul din exemple. Conflictetele de legislațiuni din diferite teritorii în combinație cu legi speciale, pun câte odată nedumeriri de șaradă.

Legiutorul anului 1929 a atacat problema legislativă de front. În legile noi se abordează probleme de principiu și modificări radicale. Anunțate în mesagiu, pe birourile corpurilor legiuitoare s'au depus proiectele Ministerului de Justiție, cari așteaptă discuția și sancționarea legală.

După zece ani dela unire suntem destul de maturi a primi legile de unificare. Se poate să fi venit timpul marelui unificării.

Corectez cu această speranță scepticismul primelor rânduri.

Pe cartea sa, despre viața dreptului și neputința legilor, d-l Jean Cruet, a pus ca motto:

„Nous voyons tous les jours la société refaire la loi, on n'a jamais vu la loi refaire société“.

Ar fi de dorit să se afirme adevărul acestui adagiu cu confirmarea zilelor de mâine.

VASILE F. PETRESCU,

Prim președinte Trib. Vâlcea

R E C E N Z I E

Noțiuni introductive în Studiul Administrațiunii Experimentale, de Gheorghe Cristescu, doctor în drept.

Metoda de lucru în administrațiunea publică, determinarea celor mai simple procedee de lucru, formează însemnate preocupări în statele moderne în cari administrațiunea a ajuns la limita de pe urmă a dezvoltării ei.

Un utilaj administrativ amplificat până la propria lui suflare, trebuie reorganizat pe temeiul unei metode de lucru

1) Emil Vadasz., avocat la Curtea de Apel din Budapesta: La législation d'après guerre 1918—1926. Annuaire de Législation Etrangère, publié par la Société de législation comparée 1926, pag. 424 et s.

2) Ibidem, pag. 428.

care să înlesnească economia forțelor umane, economia cheltuielilor, economia timpului și să pregătească maximum de randament. Tendințe de *raționalizare* a muncii în administrație se observă în toate statele moderne. O adevărată *știință a lucrului* după formula prof. german *Lippmann*, o tehnică a lucrului, ocupându-se cu problemele de standardizare, de simplificare a metodelor de utilaj, de producție și de distribuție în masă, de concentrare a muncii, preocupă pe administratori și conturează domeniul cercetărilor administrației experimentale.

Recenta legislație italiană, posteroară legilor de organizare și de salarizare, reglementează metode de funcționare și de lucru în serviciile publice. Asemeni în Germania. Iar doctrinarii dreptului public francez, începând cu atât de abstractul *Maurice Hauriou* și sfârșind cu *Chardon*, ca și alți străluciți organizatori, *Fayol* și *Taylor*, s'au silit în activitatea lor teoretică și practică să scoată în evidență importanța studiului Administrației experimentale. În țara noastră încă de multă vreme, d-l profesor *Paul Negulescu* (1) s'a ocupat în lucrările sale cu studiul și evidențierea importanței problemelor de *organizare, metodologie și documentare administrativă*. Deasemeni noi, în câteva rânduri (2), ne-am ocupat de expunerea principiilor tayloriste și fayoliste în organizarea administrativă și de noile orientări în organizarea serviciilor publice.

D-l *Gheorghe Cristescu*, doctor în drept, publică o lucrare interesantă, în materie, sub forma modestă a lecțiilor ținute la Școala de documentare și științe administrative, ocupându-se în această primă parte a materiei de problema Taylorismului și fayolismului. D-sa este un stăruitor cercetător al materiei și în cele aproape 150 de pagini, izbutește să ne dea o sinteză clară și completă a problemei, publicând un bogat material și expunând observații interesante. Cu multă grijă caută o delimitare a obiectului acestei discipline și o diferențiere a ei de celelalte discipline. Autorul expune în mod detaliat principiile științelor experimentale: principiul raționamentului experimental, metoda în raționamentul experimental, caracteristicile metodei experimentale ale lui *Taylor* în organizarea științifică, factorul uman.

Dar ceia ce este mai interesant și trebuie observat, este arătarea observațiilor lui *Taylor* asupra funcționarilor publici; autorul demonstrează că în deosebi cantitatea lucrului făcut de angajații Statului, lasă mult de dorit, explicând această stare pe diferența de mentalitate care există între angajatul Statului și între acela al unei întreprinderi private. Acesta din urmă își dă zilnic seama că este în interesul său să facă un lucru a cărui calitate și cantitate să depășească pe liberii săi concurenți. Nici odată angajații administrației publice nu vor da un randament convenabil, atâta vreme cât mentalitatea politică în recrutarea, modul de înaintare și remunerația prea redusă a funcționarului, va rămâne în același stadiu. Singurul remediu *Taylor* îl găsește în reorganizarea serviciilor și stabilimentelor publice după tipul întreprinderilor industriale.

Trecând la expunerea doctrinei fayoliste examinează, în prim rând, elementele funcțiunii administrației care sunt prevederea, organizarea, comanda, coordonarea, controlul; expune apoi pe larg principiile generale de administrație: unitatea de direcție și comandament, diviziunea muncii, autoritatea, responsabilitatea, disciplina, ordinea, echitatea, subordonarea interesului personal, interesului general, centralizare, remunerație, ierarhie, stabilitatea personalului, inițiativa, promptitudinea executării. În sfârșit cercetează aplicațiunea doctrinei lui *Fayol* în serviciile publice și aplicațiunea doctrinei în Franța, aducând în această materie interesante informații, expunând observațiile critice formulate de *Fayol* cu privire la rolul și atribuțiunile președin-

tului de republică în Franța, a miniștrilor, a directorilor administrațiilor și la înființarea *consiliului permanent de perfecționare* sau *de reformă*, pe lângă șeful guvernului, care ar avea ca misiune de a îndruma studiile de perfecționare făcute de fiecare serviciu și de a supraveghea realizarea lor.

Am desprins câteva chestiuni mai importante din lucrare. Autorul făgăduiește o complectare a lucrării printr'o parte referitoare la *administrațiunea experimentală și raționalizarea serviciilor publice*. Cred că autorul va cerceta și felul în care se prezintă administrațiunea noastră din punctul de vedere al aplicării acestor principii și mai ales ne va arăta orientările, reformele, necesare din punctul de vedere al metodei de lucru în administrațiunea noastră complet lipsită de asemenea reglementări.

S'a încercat într'adevăr prin proiectul de lege al organizării ministerelor din 1929 să se reglementeze acest lucru; într'adevăr, acest proiect de lege în redacțiunea dată de comisiune, avea două părți: *organizarea și funcționarea*. Pe birourile Corpurilor legiuitoare s'a depus numai prima parte referitoare la *organizare*. Și s'a făcut rău căci, fie că această materie va rămâne sub imperiul rutinei, practicei precedentelor fanteziste, fie că va fi reglementată în mod dispart și pentru fiecare Minister în parte, interesul general va suferi.

Lucrarea d-lui *Gheorghe Cristescu* constituie o contribuție necesară în materie și o sinteză clară a cercetărilor anterioare. Dorim ca ea să fie complectată cu studiul critic al administrațiunii noastre în raport cu aceste principii.

ION V. GRUIA,

Docent de Drept public la Univ. din București

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Camera de punere sub acuzare

Audiența de la 9 Ianuarie 1930

Președenția N. JAK CONSTANTINESCU, președinte

Decizia No. 57

Mandat de arestare. Reconfirmare peste termenul legal. Reconfirmări ulterioare în termen. Trimiterea afacerii spre judecare la fond. Atacarea cu apel la Camera de acuzare a jurnalului de reconfirmare peste termen. Este admisibil un atare apel după ce pricina a fost trimisă la fond? Soluție negativă. Rațiunea. Art. 127 și 137 pr. pen. și 289 l. org. jud.

Din moment ce o pricină penală a fost trimisă prin ordonanță definitivă înaintea instanțelor de fond, prevenitul trimis în judecată în stare de arest nu mai poate ataca cu apel la Camera de acuzare jurnalele prin care Tribunalul în cursul instrucțiunii a reconfirmat peste termenul legal mandatul de arestare, întrucât prin darea ordonanței de trimitere în judecată și prin rămânerea ei definitivă, instanțele de instrucțiune, și deci Camera de acuzare, au fost desizate și ca atare orice control din partea lor nu mai poate avea loc din moment ce pricina a ieșit din faza instrucțiunii prealabile

Camera deliberând:

Asupra apelului prevenitului Tiberiu Romano, contra jurnalului Tribunalului, prin care se reconfirmă mandatul de arestare emis în contra s'a de d-l Judecător de instrucție.

Având în vedere că apelul este regulat făcut prin declarațiune la grefa Tribunalului al cărui jurnal se atacă și în termen prin nenotificarea jurnalului atacat prevenitului, după cum se constată din lucrările dela dosarul cauzei,

Având în vedere actele din dosarul cauzei, motivele de apel cuprinse în memoriul prevenitului și raportul d-lui Consilier M. Trandafirescu.

Având în vedere că se constată din actele aflate în dosar, că este deschisă acțiune publică în contra sus numitului prevenit, pentru faptele de fals prevăzute și pedepsite de art. 125 combinat cu 40 din codul penal și că Judecătorul de Instrucție al Cabinetului Nr. 2, a dat în contra lui în ziua de 24 Aprilie 1929, mandatul de arestare cu Nr. 3257, care mandat a fost confirmat de Tribunalul Ilfov s. 2 civ. cor. în ziua de 26 Aprilie 1929 prin jurnalul cu Nr. 6786 și reconfirmat în ziua de 25 Mai 1929 prin jurnalul cu Nr. 8527, atacat de prevenit prin apelul de față, că apoi a fost reconfirmat iarăși cu câte o zi de întârziere la 25 Iunie și 25 Iulie 1929 prin jurnalele cu Nr. 10915 și Nr. 12357, însă de la această dată, până la darea ordonanței definitive de urmărire cu Nr. 204, care a avut locul în ziua de 5 Decembrie 1929, mandatul de arestare a fost reconfirmat din lună în lună la data corespunzătoare emiterii lui.

Având în vedere că prin sus zisa ordonanță, numitul prevenit a fost trimis, în stare de arest, pentru cumul de falșuri în judecata Tribunalului Corecțional Ilfov s. IV unde afacerea este încă pendinte, având termen de judecată la 19 Februarie 1930.

Având în vedere că se mai constată din lucrările de la dosar că prevenitul a făcut cerere de liberare provizorie ce i-a fost respinsă de Tribunal la 18 Decembrie 1929 prin jurnalul cu Nr. 17129. Părăsind această cale, inculpatul atacă cu apel la Cameră, după cum s'a arătat mai sus, jurnalul Tribunalului Ilfov Secția II c. c. din 25 Mai 1929 cu Nr. 8527 prin care i s'a reconfirmat mandatul de arestare cu Nr. 3257 emis în ziua de 24 Aprilie 1929, în baza căruia se află deținut.

Având în vedere că se mai constată, că prevenitul a mai făcut apel și în contra jurnalelor cu Nr. 12357 din 25 Iulie 1929, Nr. 12673 din 24 August 1929 și Nr. 17155 din 25 Noembrie 1929, de reconfirmarea mandatului de arestare, cari apeluri au fost respinse de Cameră prin deciziunea cu Nr. 605 din 2 August 1929, Nr. 685 din 30 August 1929 și 918 din 24 Noembrie 1929.

Având în vedere că prevenitul prin apelul său, invoacă ca motiv, că mandatul nu a fost reconfirmat în termenul prevăzut de art. 289 din legea de organizare judecătorească, ci peste acest termen și că nu-și mai poate produce efectele sale legale, în conformitate cu dispozițiunile art. 113 din codul de procedură penală și că deținerea s'a în prevenție ar fi astăzi abuzivă.

Considerând că într'adevăr după art. 127 pr. penală în contra hotărârei dată asupra mandatelor de arestare și a libertății provizorie, inculpatul va putea face apel la Camera de punere sub acuzare, după formele și în termenii prevăzuți de art. 137 pr. penală, adică în termen de trei zile, care pentru prevenitul închis se vor socoti din ziua de când ordonanța i se va comunica de grefier.

Considerând însă că, în organizarea dată de legiuitor Camerei de punere sub acuzățiune, aceasta fiind o jurisdicțiune penală de instrucțiune, prevenitul nu poate uza de dreptul acordat de art. 127 pr. penală, înaintea Camerei, de cât atâta timp cât această jurisdicțiune nu a fost desinvestită prin sesizarea instanței de fond.

Având în vedere că în materie corecțională, actul prin care Tribunalul este sesizat, fiind ordonanța definitivă a Judecătorului de Instrucție, urmează că din moment ce acea ordonanță nu a fost atacată pentru nici unul din motivele prevăzute de art. 137 pr. penală, mai înainte de investirea instanței de judecată, în asemenea caz, atât acea ordonanță cât și toate actele de instrucție ce au precedat perioada instanței de judecată, nu mai pot cădea în nici un chip sub cenzura Camerei de punere sub acuzățiune, care se găsește desesizată prin trimiterea afacerii la Tribunal.

Având în vedere că dacă prin excepțiune de la această re-

gulă s'a admis că în materie criminală și numai în ce privește cererea de liberare provizorie, inculpatul poate, când Curtea cu Jurați nu funcționează, să se adreseze Camerei de punere sub acuzățiune, deși afacerea numai e pendinte înaintea s'a, ea fiind desesizată prin trimiterea afacerii la Jurați, totuși această excepțiune, creiată de altfel de jurisprudență, privind numai afacerile criminale, nu se poate întinde prin analogie și interpretări și la afaceri corecționale, atât față cu dispozițiunea categorică a art. 117 pr. penală, cât și față cu principiul de drept că excepțiunile sunt de strictă interpretare.

Că așa fiind și întrucât, în speță e vorba de o afacere corecțională, care se găsește în fața (cele de a doua) instanței de fond, Camera nu mai poate fi investită cu examinarea apelului prevenitului prin care se atacă un jurnal al Tribunalului care consfințește un act de instrucție care a căpătat finalitate prin ordonanța de trimitere a Judecătorului de Instrucție și cu atât mai mult nu poate fi investită, cu cât în fapt este stabilit că prevenitul la nici una din reconfirmările mandatului de arestare, care pretinde că s'au făcut peste termenul prevăzut de art. 298 din legea de organizare judecătorească, deși el a fost ascultat totuși n'a invocat caducitatea mandatului de arestare, omisiune care s'a repetat și cu ocazia cererii de libertate provizorie făcută înaintea primei instanțe de judecată.

Că astfel și întrucât într'o asemenea situațiune de fapt și de drept și doctrină e fixată în sensul că prevenitul nu-i rămâne altă cale deschisă, de cât cea a instanței de fond unde se găsește pendinte afacerea, urmează a se respinge apelul prevenitului Tiberiu Romano, făcut contra jurnalului Tribunalului de reconfirmarea mandatului de arestare sub puterea căruia se află în stare de deținuțiune. (Tanoviceanu-Dongoroz, IV, pag. 760 urm.).

Pentru aceste motive, în unire cu concluziunile orale ale d-lui Procuror Tului Dautte.

(ss) *M. Trandafirescu, I. Zenovie.*

O p i n i u n e,

Noi N. Jack Constantinescu, președintele Camerei de punere sub acuzare a Curții de Apel din București, diferim de părerea majorității pentru următoarele motive:

Asupra competenței camerei.

Considerând că mandatele decernate contra unui prevenit înainte de condamnare, își păstrează tăria și continue de a fi executate și după terminarea instrucției, în tot timpul până la judecarea sa definitivă, chiar în apel, căci apelul produce un efectiv suspensiv și unul devolutiv dar nu și în ce privește mandatul de arestare emis contra unui prevenit în timpul instrucției, care mandat își păstrează puterea lui legală în tot acest interval cu condițiunea ca el să fi fost confirmat și reconfirmat din lună în lună conform dispozițiilor art. 97 din procedură penală și art. 289 din legea de organizare judecătorească.

Considerând că potrivit art. 127 aliniatul I procedura penală, numai Camera de acuzare este competentă a statua asupra apelurilor făcute contra hotărârilor date asupra mandatelor de arestare și această competență nu încetează până la definitivă judecare a afacerii, o altă instanță ordinară neavând căderea a cenzură vișile și formele prescrie de lege pentru existența și valabilitatea unor asemenea mandate emise în timpul instrucțiunii.

Considerând că numai atunci, când este vorba de o cerere de eliberare provizorie adresată Tribunalului după terminarea instrucției, este competentă Curtea de Apel a statua asupra unui asemenea apel, după cum rezultă din dispozițiunile aliniatului 2 al art. 127 pr. penală, nu și atunci când este de examinat valabilitatea mandatului de arestare ca în cazul de față.

Asupra tardivității opozițiunii,

Considerând că dreptul de apel al preveniturii contra jurnalului Tribunalului de confirmarea sau reconfirmarea mandatului de arestare prevăzut de art. 127 al. 1 și 137 pr. penală, nu este pierdut cât timp este încă în termen prevenitul de a-l face și nu i se poate ridica acest drept prin darea ordonanței definitive de judecătorul de Instrucție și desesizarea acestuia de afacere.

Considerând că în ce privește liberarea provizorie, ea poate să fie cerută în orice stare a instrucției până când judecătorul de Instrucție nu s'a desesizat prin ordonanța sa definitivă, dar odată trimisă afacerea la jurisdicția corecțională această jurisdicție are dreptul de a primi sau refuza cererea, iar nu judecătorul de instrucție care prin darea ordonanței sale s'a desesizat de afacere.

Considerând însă că în speță nu este vorba de o cerere de liberare provizorie de sub un mandat de arestare emis în formă, ci este vorba de a se stabili vițiul unui asemenea mandat, caz în care singura Camera de acuzare este competentă a se pronunța, în virtutea art. 127 al. I procedură penală și în termenul prevăzut de art. 137 procedura penală, atâta vreme cât hotărârea dată asupra acestui mandat a fost comunicată preveniturii, conform art. 137 pr. pen. și ca atare în termen de a putea fi atacată cu opoziție sau cu apel de prevenit.

În ce privește nulitatea mandatului de arestare.

Considerând că în sistemul legiurii noastre penale nulitățile sunt absolute, exprese și virtuale.

Considerând că nulitățile absolute, ca în speță — pot fi invocate în orice stare a procesului, chiar pentru prima oară înaintea Curții de Casație și că ele trebuie să fie propuse din oficiu, chiar când nu există un interes, căci nu se poate acoperi prin tăcere și fac ca actul să fie nul deplin drept odată ce în mod inițial ar conține un vițiu care îl face caduc.

Că în ce privește dispozițiunea judecătorului de instrucție luată prin ordonanța sa definitivă, de a se menține arestarea ce fusese ordonată prin mandatul de arestare, această mențiune este dată de la lege, prin art. 131 al. 2 pr. pen. și nu poate fi privită ca un mandat nou de arestare supus regulilor de confirmare prevăzute de art. 97 pr. pen. și 289 din legea de organizare judecătorească.

Că în realitate această mențiune, este o simplă consecință a mandatului de arestare, care ne mai producându-și efectul legal prin neconfirmările lui la timp, este de nul efect și aceea mențiune de arestare prin ordonanța definitivă, ea nefiind după cum s'a zis mai sus, decât o simplă consecință a mandatului de arestare emis contra preveniturii. (Cas. II, dec. No. 5982 din 25 Septembrie 1929).

Considerând că fiind dovedit în fapt că mandatul de arestare dat de judecătorul de instrucție al Tribunalului Ilfov Cabinetul No. 2 contra preveniturii Tiberiu Romano a fost emis în ziua de 24 Aprilie 1929, confirmat la 26 Aprilie 1929 prin jurnalul cu No. 6786 și reconfirmat în zilele de 25 Mai, 25 Iunie și 25 Iulie 1929 prin jurnalele cu No. 8527, 10915 și 12337 câte o zi întârziere, mandatul de arestare, în cestiune, și-a pierdut puterea lui legală nefiind reconfirmat în termenul de o lună, la data corespunzătoare emiterii lui, termen prevăzut de art. 289 din legea de organizare judecătorească, prevenitul trebuia să fie pus în libertate expirând termenul înăuntru căruia Tribunalul trebuia să-l reconfirme.

Că Tribunalul reconfirmând un mandat ce de drept își pierduse forța lui legală a nesocotit dispozițiunile art. 289 din legea de organizare judecătorească și a comis un exces de putere ne mai putând reinvia un mandat devenit nul prin întârziere de a-l reconfirma în termenul legal (Cas. II dec. 1719 din 7 Decembrie 1920).

Că astfel fiind apelul preveniturii este întemeiat.

Pentru aceste motive, suntem de părere a se admite apelul preveniturii Tiberiu Romano și a se declara nul mandatul de arestare cu No. 3257, dat în ziua de 24 Aprilie 1929, de d-l Judecător de Instrucție al Tribunalului Ilfov cabinetul No. 2 în contra preveniturii și a fi pus imediat în libertate numitul prevenit.

Președinte (ss) N. Jac. Constantinescu.

NOTA. — Camera de punere sub acuzare din București a fost asaltată în ultimul timp de o serie de apeluri făcute de diferiți preveniți, din cari unii se găsesc trimiși înaintea instanțelor de fond, apeluri prin cari aceștia cer să se constate că mandatul lor de arestare fusese cândva reconfirmat peste termen și deci a devenit nul și de nul efect.

Toată această abundență de apeluri se datorește — credem noi — consecințelor eronate ce s'au tras dintr'o deciziune cu Nr. 5982 din 25 Sept. 1929 a Inaltei Curți de Casație, consecințe pe cari menționata deciziune cu nimic nu le autoriză.

În adevăr Inalta Curte avusese să se pronunțe dacă opozițiunea făcută de un prevenit contra unei ordonanțe de zi a judeului instructor prin care dispunea emiterea mandatului de arestare și contra ordonanței definitive prin care se dispunea trimiterea în judecată în stare de arest, este tardivă atunci când aceste ordonanțe nu i-au fost comunicate dar prevenitul a luat cunoștință de ele pe alte căi. Era vorba de un oarecare N. Negoită contra căruia judele instructor emisesse mandat de arestare, însă mandatul nu s'a putut executa, în tot cursul instrucțiunii prealabile, prevenitul fiind dispărut. Tocmai după darea ordonanței definitive care dispunea menținerea arestării și în timpul când pricina se găsea la instanțele de fond, Negoită este arestat. Contra arestării a făcut mai întâi contestație înaintea instanțelor de fond cari au respins contestația ca inadmisibilă, respingere confirmată de Inalta Curte prin dec. 5454 din 929. Ulterior a făcut opoziție la camera de acuzare, care a respins opoziția ca tardivă, întrucât prevenitul luase cunoștință pe alte căi de ordonanțele pe cari le opoză. Inalta Curte cu drept cuvânt a decis că termenul de opoziție contra acelor ordonanțe nu putea curge decât dela comunicare și că comunicarea trebuie să fie efectivă iar nu prin echivalent, aceasta pe baza art. 137 pr. pen.

Iată speța și soluțiunea! Ori printr'o eronată interpretare, și a textelor și a deciziunii Inaltei Curți, soluțiunea adoptată de Inalta Curte cu privire la ordonanțele judeului instructor, *cari sunt acte contradictorii* și cari tocmai din această cauză trebuie comunicate, a fost extinsă și la jurnalele prin care Tribunalul confirmă sau reconfirmă mandatele de arestare, acte exclusiv și eminentemente *contradictorii* (art. 97 alin. 2, art. 98 și art. 113 pr. pen.) și care conform principiului fundamental consacrat și de codul nostru de pr. pen. (art. 198 pr. pen. care conține principiul general în această privință) nu au nevoie să

fie comunicate pentru a face să curgă termenii de atac.

Desigur art. 127 pr. pen., care încuviințează apelul în materie de deținere preventivă, trimite la art. 137 pr. pen. în ceea ce privește forma și termenii de apel, dar această nu înseamnă că tot ce este scris în art. 137 se aplică *sic et simpliciter* și apelului din art. 127. Este de principiu, în materia normelor de trimitere, că raportarea la un alt text trebuie totdeauna înțeleasă și operată în măsura în care împrumutul regulilor din acel text este strict necesar și suficient pentru complectarea textului trimitător, deci textul de trimitere trebuie adecuat celui trimitător și în nici un caz nu este admis a se împrumuta vre-o dispozițiune care ar face ca textul de trimitere să modifice în esență și rațiunea sa pe textul trimitător.

În ce măsură deci art. 127 trebuie complectat cu art. 137? În primul rând se va împrumuta din art. 137 procedura de declararea apelului, dar aceasta nu *tale quale* ci adecuată situațiunii din art. 127; adică toate apelurile se vor adresa Camerei de acuzare, dar pe când cele făcute contra jurnalelor de confirmare sau reconfirmare se vor depune la grefa Tribunalului, cele îndreptate în contra ordonanțelor de liberare provizorie se vor depune la grefa cabinetului.

În al doilea rând se va împrumuta din art. 137 pentru complectarea art. 127 durata termenului de apel.

În fine pentru calculul acestor termeni trebuie să cercetăm în ce măsură este nevoie de vre-un împrumut și pentru aceasta vom examina fiecare din situațiunile vizate de art. 127 al. I. Acest aliniat vorbește de „hotărâri date asupra mandatelor de arestare și a liberării provizorii” deci putem avea patru situațiuni: 1) hotărâre care confirmă, reconfirmă sau infirmă un mandat, hotărâre care fiind dată contradictor termenul de apel curge, conform principiului general de la pronunțare, și deci cu privire la această ipoteză art. 127 n'are nevoie să împrumute nimic de la art. 137; 2) hotărâre prin care se admite sau respinge o opoziție făcută conform art. 94 pr. pen., care se dă deasemeni contradictoriu și ca atare iarăși nu e nevoie de împrumut; 3) hotărâre (ordonanță) prin care se admite sau respinge *în prezență* conform art. 116 pr. pen. o cerere de liberare provizorie, deci iarăși contradictoriu și ca atare deasemeni nu e nevoie de împrumut; 4) hotărârea (ordonanța) prin care judele instructor se pronunță *în lipsa* prevenițiunii asupra unei liberări sau asupra unei arestări (cazul Negoită soluționat de Inalta Curte) sau prin care se dispune trimiterea în judecată în stare de arest (ordonanța definitivă). În aceste cazuri hotărârea fiind *necontradictorie*, conform acelorasi principii generale, termenul va curge de la comunicare; ori, cum art. 127 nu arată *când, cum și unde* se face comunicarea, vom complectă acest text împrumutând de data aceasta și numai în măsura acestei necesități prescripțiunile respective din art. 137.

A admite că în toate ipotezele de mai sus hotărârea trebuie comunicată, ar însemna să facem art. 137 să intervină într'o măsură în care desigur legiuitorul nu a voit-o. În art. 137 legiuitorul a fixat mai întâi termenii de atac, iar dacă a simțit nevoia să vorbească și de comunicare, este fiindcă în toate ipotezele vizate de acest text, ordonanțele sunt *necontradictorii* (chiar cea privitoare la art. 117 fiindcă e vorba de vechiul art. 117 după care pentru rezolvarea cererei de liberare nu se ascultă decât procurorul). Deci prin art. 137 legiuitorul nu s'a abătut dela principiu că termenii de atac curg dela pronunțare în caz de hotărâri contradictorii, fiindcă în acest text el nu disciplina decât cazuri necontradictorii; ba, ceva mai mult, pentru procuror chiar în aceste cazuri a decis că termenul curge de la pronunțare. Și atunci dacă în art. 137 legiuitorul nu a infirmat principiul general, cum putem să presupunem că în art. 127 ar fi făcut acest lucru. Era și absurd să o facă, fiindcă prevenitul care stă închis e zorit să atace hotărârea cât mai repede, iar rostul comunicării este de a deșteptă vigilența celui interesat; ori desigur legiuitorul nu a avut naivitatea să creadă că prevenitul mai are nevoie de a fi stimulat; iar pentru procuror chiar art. 137 prevede că termenul curge dela pronunțare, deci pentru cine, pentru care rațiune și în ce scop ar fi voit legiuitorul o formalitate inutilă și târăgănitoare într'o materie unde celeritatea e indispensabilă?

Iată de ce socotim că greșit a fost înțeleasă deciziunea Inaltei Curți, care viză o ordonanță necontradictorie și deci greșit se decide că termenul de apel contra jurnalelor de confirmare sau reconfirmare ar curge dela comunicare. Acest termen curge dela pronunțare și orice apel făcut peste 3 zile dela pronunțare trebuie socotit tardiv.

Tot o gresită interpretare se dă și caducității mandatului de arestare neconfirmat sau nereconfirmat în termenii legali. Desigur art. 97 și 113 proclamă această caducitate, care necontestat este de ordine publică, deci poate fi invocată chiar din oficiu și *oricând*. Dar acest *oricând* nu înseamnă infinitul! Mandatul de arestare *prin el însăși* nu-și are eficiență decât trei zile de la luarea interogatoriului, după această dată el nu mai are eficiență *proprie*, ci trăește prin efectul și autoritatea hotărârilor cari l-au confirmat sau reconfirmat și cari, dacă n'au fost fărâmate pe căile legale, se impun justiției oricare ar fi viciul mandatului căruia ele îi imprimă eficiența, fiindcă chiar deasupra ordinei publice nesocotite, lucru iudecat primează. Așa dar, un mandat nereconfirmat în termen legal este caduc, dar dacă cu ocaziunea reconfirmării tardive, aceasta caducitate n'a fost invocată, sau dacă invocată fiind, ea a fost respinsă și prevenitul nu a atacat jurnalul de reconfirmare, sau atacându-l nu a invocat caducitatea înaintea instanțelor superioare sau i-au fost respinsă de acestea, atunci viciul caducității rămâne ineficace

fiindcă mandatul continuă să trăiască prin autoritatea hotărârii de reconfirmare care își produce toate efectele din moment ce nu a fost atacată sau din moment ce a fost confirmată de instanțele superioare. Deci caducitatea poate fi invocată *oricând* până la darea definitivei hotărâri de reconfirmare; odată intervenită această hotărâre, caducitatea nu mai poate fi invocată. Desigur dacă la reconfirmările viitoare nu se va respecta din nou termenul legal, mandatul va deveni iarăș caduc, caducitate care va putea fi invocată în condițiunile arătate mai sus. În fine, dacă s'a dat ordonanța definitivă de trimitere prin care s'a dispus menținerea în stare de arest, prevenitul va putea prin opozițiune la Camera de acuzare și apoi prin recurs, să denunțe *viciile de formă* ale arestării sale nevalidate prin reconfirmări; odată însă ordonanța de trimitere rămasă definitivă prin neatacare sau prin respingerea opozițiunii sau recursului, aceste vicii nu mai pot fi invocate. Nu mai pot fi invocate nici înaintea instanțelor de fond (la care se pot însă invoca vicii substanțiale de ex: că faptul este o infracțiune de presă și deci arestul preventiv inadmisibil; sau că a intervenit o lege nouă care coboară pedeapsa faptului sub 3 luni, etc.) și cu atât mai puțin înaintea instanțelor de instrucțiune (cari sunt irevocabil desesizate — aci observăm iarăși că nu trebuie să se creadă că Inalta Curte a decis altfel prin decizia No. 5982 din 1929, fiindcă în speța soluționată de Inalta Curte deși prevenitul se afla la fond, ordonanțele opozate nu erau definitive căci nu fuseseră comunicate și deci instanțele de instrucție nu fuseseră irevocabil desesizate). Nu se mai pot invoca viciile de formă, fiindcă și în acest caz mandatul nu trăește prin propria sa eficiență, ci prin eficiența pe care i-o dă actul judecătoresc irevocabil care este ordonanța de trimitere rămasă definitivă și care nu mai poate fi reformată rămânând să-și producă efecte până la tranșarea fondului.

O sumă de alte considerațiuni conduc la soluțiunea adoptată de Camera de acuzare din București prin deciziunea ce adnotăm, soluțiune pe care o socotim perfect juridică. Cadrul prezentei note nu ne îngăduie însă prea mult spațiu așa că vom mai reveni cu ocaziunea publicării vre-unei noi spețe similare.

VINTILA DONGOROZ

CURTEA DE APEL CRAIOVA SECȚIA I.

Audiența dela 3 Iulie 1928

Președinția d-lui ALEX. CERNĂTESCU, consilier
Decizia comercială No. 55

Comunicarea hotărârilor pentru curgerea termenului de apel. Dacă poate fi înlocuită sau echivalată prin alte fapte. Martori. Presumțiuni.

1. — *Comunicarea sentinței apelate cerută de art. 41 legea accelerării judecăților nu poate fi înlocuită sau echivalată prin fapte confirmative, trase din alte împrejurări.*

În speșă, deci, nu se putea înlocui comunicarea sentinței apelate prin fapte ce constituiesc o întâmpinare la apelul intentat de Direcțiunea C. F. R.

2. — *Când proba cu martori este admisibilă, conf. art. 1203 c. civ. sunt admisibile și prezumțiunile pe care judecata poate să-și bazeze soluțiunea sa.*

Prin urmare, în speșă, Curtea confirmă sentința primei instanțe.

Curtea,

Asupra incidentului de tardivitatea apelului firmei M. D. Brousse, ridicat de intimatul Negulescu.

Având în vedere că se susține de intimat că întrucât firma M. D. Brousse, avea cunoștință de sentința apelată, atât prin comunicarea ce-i făcuse cealaltă apelantă, Direcția Generală a C. F. R. cât și prin faptul că a pus concluzii în apelul acesteia, apoi apelul firmei după doi ani este tardiv.

Având în vedere și obiecțiunea apelantei firma comercială M. D. Brousse că comunicarea ce i s'a făcut de către apelanta Direcția C. F. R. conform art. 36 din legea accelerării judecăților a fost făcută pentru ea, în vederea întâmpinării ce trebuia să facă ca intimată, iar nici de cum pentru a face să înceapă să curgă termenul de apel conform art. 41, iar pedealtă parte, concluziile puse în apelul Direcției Generale a C. F. R., nu echivalează unei comunicări a sentinței apelate.

Având în vedere că în fapt se constată că prin sentința apelată, firma M. D. Brousse a fost obligată să plătească intimatului Negulescu, suma de 50,000 lei valoarea unui cutăr cu bagaje pe care acesta i l'a încredințat la Timișoara a-l expedia cu trenul la Craiova și care s'a pierdut în drum iar Direcția C. F. R. a fost obligată la aceeași sumă, către firma M. D. Brousse în calitate de garantă.

Direcția C. F. R. făcând apel în conformitate cu art. 36 din legea accelerării judecăților, comunică sentința intimății firme pentru ca aceasta să-și facă întâmpinarea; iar aceasta cu ocazia diverselor înfățișări în preliminări la Curte, a pus oarecare concluziuni ca intimată, iar după doi ani face și dânsa apel motivat pe faptul că Direcția C. F. R. încercă să fie exonerată de plata sumei ca garantă, aruncând întreaga vină asupra firmei Brousse.

Considerând că conform art. 41 din legea pentru accelerarea judecăților, termenul de apel curge în cele 15 zile de la comunicarea sentinței, cu alte cuvinte această comunicare trebuie făcută cu scopul ca să înceapă să curgă termenul de apel, iar nu ca în speșă când comunicarea s'a făcut conform art. 36 în scop ca intimata să-și facă întâmpinarea.

Considerând pe de altă parte că concluziunile puse de firmă ca intimată în apelul Direcției C. F. R. nu echivalează comunicării sentinței care urmează să i se facă în mod special, pentru ca termenul de apel să înceapă să curgă, deoarece regulile relative la termene cât și la sancțiunile legii sunt de ordine publică și ca atare de strictă interpretare, așa că nu pot fi înlocuite prin fapte echivalente.

Considerând în sfârșit că firma M. D. Brousse nici nu avea nevoie ca să facă și dânsa apel numai pentru ca să se apere contra pretențiunilor Direcției C. F. R. de a fi exonerat de orice obligație deoarece apelul fiind devolutiv de instanță, prin apelul Direcției C. F. R. afacerea se pune din nou în discuție și firma Brousse avea dreptul să se apere în contra pretențiunilor apelantei Direcției C. F. R.

Pentru toate aceste motive respinge incidentul ca nefondat, dispoziție care s'a comunicat părților.

După care în fond: S'a ascultat d-l avocat Carianopol din partea Direcției C. F. R. în dezvoltarea motivelor de apel și cele din cererea de întâmpinare.

S'a ascultat d-l avocat Ciocazan în dezvoltarea motivelor de apel și cele din cererea de întâmpinare.

S'a ascultat d-l avocat Sandulian în combaterea motivelor

apelului, prevăzute în cererea de întâmpinare cerând respingerea ambelor apeluri cu cheltueli de judecată.

Curtea deliberând a pronunțat următoarea:

Deciziune.

Asupra apelurilor făcute de către Direcția Generală C. F. R. și firma comercială M. D. Brousse în contra sentinței comerciale cu No. 472 din 925 a tribunalului Dolj secția III prin care firma comercială M. D. Brousse din Timișoara a fost obligată să plătească intimatului Ioan Negulescu suma de lei 50000 cu dobândă de 12 la sută pe an dela 1 Noembrie 1923 data intentării acțiunii și până la achitare în plus una mie lei cheltueli de judecată.

S'a admis în parte și cererea de chemare în garanție făcută de firma comercială M. D. Brousse din Timișoara și s'a obligat chemata în garanție Direcția Generală a C. F. R. din București să plătească numitei firme suma de lei 5000 cu dobândă de 12 la sută dela acționare până la achitare, în plus lei 3000 cheltueli de judecată.

Având în vedere actele cauzei și susținerile părților.

Având în vedere faptele așa cum sunt expuse în sentința apelată.

Considerând că întrucât este cert că cufărul cu bagaje cu care intimatul Negulescu a venit dela Paris, a fost încredințat firmei expeditoare M. D. Brousse pentru a-l transmite tranzit la Craiova și că aceasta l-a și încredințat C. F. R. cu scrisoarea de trăsură în regulă, iar cufărul a dispărut în cursul transportului spre Craiova, apoi cu drept cuvânt Tribunalul, pe baza art. 425 cod comercial a condamnat în principiu pe firmă către intimatul Negulescu, iar pe Direcția C. F. R. ca garantă, către firma Brousse, așa că toată chestia se reduce la dovada conținutului cufărului și la valoarea acestui conținut.

Considerând că dacă pentru dovedirea acelu conținut, proba cu martori fiind admisibilă, apoi conf. art. 1205 c. civil, și prezumțiunile sunt admisibile, or, dacă declarațiile a trei colegi studenți români dela Paris luate fără jurământ de legațiunea română la Paris, n'ar putea fi ținută în seamă ca date de complezență, în orice caz — întrucât intimatul Negulescu, este pictor și încă destul de cunoscut cel puțin la Craiova, unde a expus tablouri pictate adeseori — și întrucât se întorcea în țară, probabil pentru un oarecare timp, apoi prezumția este că cufărul dat la bagaj și care cântărea 45 kgr., a trebuit să conțină, dacă nu tablouri, desigur efecte de îmbrăcăminte, și diverse accesorii și obiecte în legătură cu profesia de pictor, a căror valoare a fost destul de modic apreciată de Tribunal la suma de 50000 lei, dată fiind deprecieri monedei noastre, indiferent că cufărul a fost declarat la Paris ca conținând bagaje, iar la Timișoara de către firma expeditoare ca efecte uzate; deoarece cufărul nefiind deschis de către firma Brousse, n'a putut să-i cunoască conținutul, așa că declarația a făcut-o în necunoștință de cauză; prin urmare rămâne constatat că conținutul n'a putut cuprinde numai efecte uzate ci și alte obiecte arătate mai sus.

Pentru toate aceste motive cât și cele din sentința apelată, apelurile urmează să fie respinse ca nefondate.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată făcută de intimat, pe care Curtea potrivit art. 140 și 146 pr. civilă, o fixează la suma de lei 2000 plus taxele de executare la plata cărora urmează a fi obligată apelanta către intimat.

Pentru aceste motive redactate de -l Consilier Al. Cernătescu, Curtea respinge.

(ss) Al. Cernătescu, M. Căpitănescu, V. I. Șerbănescu.

Grefier, (ss) M. Iliescu.

NOTA. — Din decizia comercială No. 55 din 3 Iulie 1928 a Curții de Apel Craiova s. I se poate observa cu ușurință:

Violarea art. 1199 și 1203 cod. civ. dând naștere la un „exces de putere” și o eroare grosieră de fapt.

Curtea pentru a ajunge la dovada daunelor pretinse de reclamantii, uzează de prezumțiuni, fără însă a respecta regulile indicate de art. 1199 și 1203 c. civ., prin care legea îngrădește întrebuintărea prezumțiunilor. Prezumțiunile invocate în considerente nu au greutatea și puterea de a naște o „probalitate” și nici cel puțin nu privesc chestiunea în litigiu. În loc de prezumțiuni din care să rezulte ce lucruri s'au pus în cufărul pierdut și ce valoare aveau, Curtea se mulțumește să constate că, dată fiind profesiunea reclamantului Negulescu, probabil valoarea bagajelor sale era mare. O asemenea interpretare duce la cel mai pronunțat arbitrar. Din nimic nu rezultă că în cufărul pierdut se găsea totalitatea bagajelor reclamantului, sau cel puțin bagajele de valoare. Pretinsele prezumțiuni, nici nu îndeplinesc condițiunile de a fi „o consecință trasă dintr'un fapt cunoscut, la unul necunoscut”. Faptul că un pictor, e apreciat, nu presupune numai decât că în bagajul său se găsească efecte de valoare. În speță, contrariul e complet stabilit, pentrucă în scrisoarea de trăsură, conținutul cufărului e trecut sub denumirea: *efecte uzate*. Iar faptul pretins cunoscut nu există, deoarece Curtea, pentru a-l afirma, se sprijină pe cunoștințe personale, fără a arăta și dovezi, fie pe alte pretinse prezumțiuni, fie că-l indică drept o probalitate.

Curtea mai violează principiul stabilit în art. 969 c. civ., că o convențiune nu poate avea efect decât între părțile contractante, atunci când în loc să distingă între obligația Casei M. de Brousse către reclamantul Negulescu și obligația Adm. C. F. R. către Casa M. de Brousse, confundă aceste două chestiuni, și întrebuintează ca dovezi împotriva Adm. C. F. R. acte intervenite între celelalte două părți, admițând împotriva Adm. C. F. R. chemarea în garanție, pentru motive ce ar fi putut avea rost cel mult în acțiunea principală.

Curtea violează și principiul „*actori incumbit probatio*” întrucât prin pretinsele prezumțiuni care nu sunt prezumțiuni și nici nu privesc raporturile dintre c. f. r. și casa M. de Brousse, rezultă că chemarea în garanție a fost admisă și cuantumul daunelor stabilit, fără nici o dovadă, violându-se principiul de drept enunțat și pronunțându-se prin exces de putere, o deciziune nemotivată.

Curtea violează și art. 969, 983, 984, 1073 c. civ. și 424, 425, 431 c. com. Indiferent de chestiunea probei, c. f. r. nu pot răspunde decât numai pentru ce s'au obligat. Or, cuvintele „*efecte uzate*” din scrisoarea de cărat care este contractul Adm. C.

F. R., rezultă nu numai o chestiune de probă, dar ele arată ce a primit Adm. C. F. R. în calitate de cărauş şi ce s'a obligat să predea.

Condamnându-se de Curte Adm. C. F. R., peste ceiace ea se obligase, însemnează că s'a violat de către Curte toate articolele enumerate şi care privesc efectele contractelor în general şi pe cel de transport în special.

Curtea de Apel s. I din Craiova mai violează prin decizia numită, art. 431 c. com. şi art. 43 şi 44 din regulamentul de transport pe c. f. r. Aceste articole prevăd, expres, că un cărauş, nu răspunde de pierderea lucrurilor preţioase, dacă nu i-au fost declarate şi predătorul rămâne răspunzător de ori ce declaraţie neexactă.

În speţă, faţă de notarea „efecte uzate“ tablourile şi alte obiecte pretinse de valoare, constituiesc lucruri preţioase penru care cărauşul (în speţa noastră Adm. C. F. R.), nu răspunde.

Doctrina în majoritatea ei impunătoare, susţine că în conformitate cu dispoziţiunile clare şi categorice ale art. 431 c. com. cărauşul nu va răspunde de valoarea nedeclarată, a lucrurilor preţioase, date spre transportare (vezi *Navarrini*, Trattato di dir. commerciale, IV, No. 1099. *Vidari*, Corso di diritto commerciale, IV, No. 3246. *M. A. Dumitrescu*, Drept comercial partea IV, pg. 713; *E. Cristoforeanu*, Contractul de transport cartea I, pag. 280—81 etc.

Jurisprudenţa română, italiană, germană, elveţiană, etc. împărtăşeşte modul de a vedea al doctrinei enunţate (a se vedea *Jurisprudenţa Generală* No. 883 din 1924, precum şi jurisprudenţa italiană. Cass. Torino 10 D-bre 1911 şi jurisprudenţa elveţiană. Trib. federal elveţian 8 Febr. 1922 în jurisprudenţa No. 6069 şi 6070 pag. 358 şi 359 de sub art. 431 c. com. din codul comercial adnotat de M. A. Dumitrescu.

PETRE ALEX. MAINESCU,
Avocat, Craiova

TRIBUNALUL BOTOŞANI

Audienţa dela 5 Februarie 1929

Preşedenţia D-lui C. M. CILUEA, Preşedinte

C. Zamfirescu cu Ludovic Holinoc

Sentinţa comercială No. 11

Faliment. Comerciant în stare de sminteală. Interdicţie. Nu poate fi declarat în stare de faliment.

Un incapabil neabilitat la data angajamentelor şi a plăţilor îndoelnice ca validitate din punct de vedere al cerebralităţii sale ca debitor, dovedit ca alienat, nu poate fi declarat în stare de faliment.

Tribunalul,

Având în vedere cererea de declarare în stare de faliment, făcută de C. Zamfirescu în contra lui Ludwig Holmoc, înregistrată la No. 19883 din 4 Mai 1928.

Având în vedere probele efectuate şi susţinerile părţilor.

Având în vedere că, prin această acţiune C. Zamfirescu în calitate de creditor al lui Ludwig Holmoc, cere declararea în stare de faliment a acestuia, având în contra sa trei poliţe protestate cu scadenţele 13 şi 14 Ianuarie 1927 în valoare totală de 60.000 lei făcând şi dovada prin certificatul No. 2904 din 24 Martie 1928 al Corpului de portărei al Tribunalului Botoşani, că pârâutul are o serie de 46 poliţe protestate semnate personal sau coobligat cu alţii dela 21 Decembrie 1925 şi până la 21 Ianuarie 1928, însumând toate valoarea de peste 1.000.000

Având în vedere că Ludwig Holmoc a avut acordat prin sentinţa No. 36 din 6 Septembrie 1927 şi un moratoriu de şase luni în consideraţiunea importanţei industriei lui şi faţă de starea activului şi pasivului său de lei 5.594.459 activ faţă de lei 3.304.512 pasiv.

Având în vedere că în acţiunea pentru declararea în stare de faliment s'a admis pârâutului prin jurnalul No. 7852 din 6 Iulie 1928 proba cu martori spre a dovedi starea sa mintală şi că din cauza stărei sale mintale, nu mai face comerţ de zece ani de zile.

Având în vedere că posterior acestei date, prin sentinţa No. 207 din 21 Iulie 1928, Tribunalul a pus sub interdicţie pe Ludwig Holmoc în urma cererii fiicei sale d-na Wilhelmina Căpitan Rudolf Cubat.

Având în vedere că, punerea sub stare de interdicţie se face în special în baza avizului medical care înstată că Ludwig Holmoc, prezintă turburări ale facultăţilor mintale, demenţă consecutivă mai veche, apoplexie cerebrală cu hemiplegie stângă care îi răpeşte capacitatea civilă, stare psihopatică datând de 4—5 ani de zile şi care este atestată şi de martorii audiaţi în urma cererii de interdicţie, sentinţa de punere sub interdicţie publicându-se în Monitorul Oficial No. 159 din 21 Iulie 1928.

Având în vedere că, în urma punerii sub interdicţie este citat în cauză Ludwig Holmoc prin reprezentanta sa ce i s'a numit, d-na Wilhelmina Holmoc, soţia sa.

Având în vedere că efectuându-se proba cu martori admisă în acţiunea de faliment conform jurnalului No. 7852 din 6 Iulie 1928, martorul Adolf Şaidel a depus spunând că Holmoc şi-a pierdut memoria încă înainte de război, nu-şi dă seama de ce vorbeşte, nu are nici o legătură în idei şi nu se mai ocupă cu nici un comerţ încă de pe atunci.

Martorul Carol Şaidel arată că, de 10—12 ani de când cunoaşte pe Holmoc îl ştie cu o stare mintală slăbită, pierzând memoria şi neavând judecată şi că în tot acest timp, n'a mai condus întreprinderea. Martorul Martin Şaidel a arătat că, îl ştie pe Holmoc bolnav din anul 1915 şi în complet ramolisment în 1918, pierzându-şi facultăţile mintale şi că tot timpul celor opt ani cât a lucrat martorul la fabrica Holmoc, a văzut că Ludwig Holmoc, nu mai avea nici o conducere, fabrica fiind administrată de fiul său Frideric Holmoc. Martorul Colonel Al. Grigoriu arată că, fiind însărcinat de autoritatea militară în anul 1918 să cerceteze dacă Ludwig este bolnav, în legătură cu scutirea de armată a fiului său s'a convins că Holmoc este paralizat şi lipsă memoria, nu putea să lege nici o conversaţie. A mai revăzut pe Holmoc în urmă, dar starea sa persistă şi nu făcea nici un comerţ.

Martorul Iosef Sosnoschi a arătat că, el cunoaşte pe Holmoc din anul 1920, de când lucrează în fabrică. A constatat că Holmoc, nu este întreg la minte şi nu se mai ocupă cu nimic.

Martorul Alberto Pelegrineti arată că, de 25 ani cunoaşte pe Holmoc. Din anul 1915 Holmoc n'a mai fost întreg la minte, ci lipsit de luciditate, demenţ, nu s'a mai ocupat cu comerţul.

Având în vedere că s'a mai depus la d-sar avizul Comisiei de revizie din 29 Mai 1921 de dispensarea lui Frideric Holmoc ca fiind fiu al lui Ludwig Holmoc ce suferă de hemiplegie stângă şi nu-şi poate câştiga existenţa. S'a mai depus certificatul medical al d-rului Vasilescu din 24 Mai 1921 constatator că la acea dată Ludwig Holmoc suferea de hemiplegie stângă consecutivă unui ictus apoplectic. Erechnie cu pierderea com-

plectă a memoriei și inteligenței, maladie care îl pune în imposibilitate de a-și câștiga singur existența. S'a mai depus la dosar și certificatul medical din 20 Octombrie 1928 a d-rului I. Popescu-Sibiu din care se constată că Ludwig Holmoc, suferă de hemiplegie stângă și prezintă o stare apatică, o pierdere a memoriei, bolnavului îi lipsește puterea de evocare a evenimentelor survenite și puterea de fixarea impresiunilor recente și că bolnavul nu are perioade lucide.

Având în vedere că deci Ludwig Holmoc n'a mai avut încă din anul 1915 nici o activitate comercială și în privința moralității faptului semnării cambiilor, nu i se poate înpută nici o duplicitate.

Având în vedere că în conformitate cu art. 695 cod. comercial, comerciantul care a încetat plățile pentru datoriile sale comerciale este în stare de faliment.

Că așa dar spre a fi admisă acțiunea în declarare este necesar să se stabilească că pârâtul este comerciant în momentul încetării plăților, că a încetat plățile și că încetarea plăților este pentru datorii comerciale.

Având în vedere că spre a fi cineva considerat comerciant, trebuie să se poată obliga, să poată face și să facă acte de comerț.

Având în vedere că un incapabil, nu poate fi declarat în stare de faliment, fiindcă nu se poate obliga, nu poate face acte de comerț, și nu este nici susceptibil să sufere consecințele falimentului.

Având în vedere că prin punerea sub interdicție capacitatea juridică a lui Ludwig Holmoc, a încetat de drept și de fapt lipsa sa de capacitate și imposibilitatea de a fi subiect de drepturi și obligațiuni existând dinainte.

Având în vedere că deși în sistemul codului civil conform art. 949 capacitatea este regula și incapacitatea este excepția, deci o persoană este totdeauna prezumată capabilă, punerea sub interdicție producând incapacitate juridică numai dela data publicării hotărârei; iar pentru actele anterioare rămânând a se face dovadă a stărei fizice de incapacitate în momentul efectuării actului, totuși în speță semnarea cambiilor, nu poate fi considerată ca îndeplinire de acte de comerț, atâta timp cât s'a dovedit paralizia, ramolismul și nebușia continuă a lui Holmoc, încât din punct de vedere al acțiunii de declarare în stare de faliment, independent de chestiunea valabilității angajamentelor sale, nu se poate statua decât că, acesta este într-o stare patologică permanentă gravă producând o infirmitate mintală ce-i ridică uzul rațiunii și deci în momentul încetării plăților, nu avea calitatea de comerciant.

Având în vedere că este adevărat principiul că actele săvârșite de un interzis anterior interdicției rămân valabile cât timp nu s'a dovedit lipsa de rațiune din partea lui la contractare, pentru anularea și declararea ca inexistente a lor, trebuind a se dovedi că interzisul nu avea uzul rațiunii când a consimțit și acest principiu rămâne just dar pe baza lui, nu se poate ridica o chestiune prejudicială în acțiunea de declarare în stare de faliment și nu împiedică aprecierea existenței elementelor necesare pentru declarațiunea în stare de faliment.

Având în vedere că validitatea fiecărui act în parte săvârșit de interzis nu se judecă în acțiunea pentru declarare în stare de faliment și hotărârea în faliment nu influențează validitatea acestor acte, care independent de sentința în faliment, poate fi censurată în caz de contestațiune asupra acestei validități.

Având în vedere că falimentul este lichidarea forțată a activului, pasivului și a tuturor valorilor patrimoniale a unui comerciant declarat falit.

Având în vedere că această lichidare se face în urma substituției unui mandatar judiciar în persoana judecătorului-sindic în drepturile și obligațiunile falitului și care mandatar judiciar reprezintă și pe creditorii falitului.

Având în vedere că, persoana faltului, nu dispăre cu desăvârșire în faliment, ci uneori își recapătă vechea personalitate juridică și răspunde și prin consecințe penale, stării de neconceput pentru un incapabil.

Având în vedere că acea ce caracterizează patrimoniul fiind unitatea de putere și voință a subiectului, continuarea prin transmiterea universalității patrimoniale în caz de disparițiune a subiectului se face numai prin dispozițiunea legii.

Având în vedere că legea nu vorbește nicăeri de substituirea judecătorului sindic în atribuțiunile patrimoniale ale unui incapabil falit, ci se ocupă numai de cazul capabililor deveniți faliti sau a prevăzut cel mult cazul incapabililor abilitați printr-o reprezentanță legală deveniți faliti, un incapabil neabilitat la data angajamentelor și a plăților îndolenice ca validitate din punct de vedere al cerebralității debitorului dovedit ca alienat, neputând deci să fie declarat în stare de faliment.

Că așa dar acțiunea urmează să fie respinsă.

Pentru aceste considerente redactate de d-l judecător N. Pelin, Tribunalul respinge etc.

(ss) C. M. Cuilei, N. Pelin.

A apărut : NAȚIONALITATEA ROMÂNĂ ȘI CONDIȚIA STRAINILOR, sub Raportul dreptului civil și al Tratatelor în urma alipirei provinciilor noi. Lucrare complectă cu critica măsurilor legale, în raport cu legile străine de Dimitrie G. Maxim, fost Președinte la Curtea de Apel din București, Membru în comisia de Unificare Legislativă și actual Membru în Comisia de reformă a legii Naționalității.

De vânzare, la toate librăriile *Prețul 240 lei.*

— CAMERA DE CONSILIU, Jurisdicția grațioasă. — Ordonanțele. — Incheierile. — Jurisdicția contencioasă în legislația vechiului regat, a teritoriilor eliberate și Dreptul comparat cu Doctrină și Jurisprudență Română și Streină și un INDICE alfabetic pentru înlesnirea cercetărilor de Prof. P. Vasilescu de la Facultatea de Drept din Cernăuți. *Prețul 350 lei.*

— DREPTUL ȘI PROCEDURA EXECUȚIUNII SILITE ÎN BUCOVINA de Dr. Oreste Têrnăveanu, Jude-Președinte, Vatra Dornei, *Prețul 140 lei.*

— ACȚIUNILE PRIVILEGIATE în Societățile anonime. Studiu de Drept Comparat, de D. Găleşescu-Pyk, Profesor de Drept Comparat și Maritim la Facultatea din Cernăuți, Avocat.

— DREPTUL ȘI PROCEDURA de EXECUȚIUNE SILITA ÎN VIGOARE în BUCOVINA, de Oreste Têrnăveanu, Doctor în Drept, judecător, fost consilier juridic pentru Bucovina în Ministerul Justiției. *Prețul 140 lei.*

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sositrea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația „Curierul Judiciar”, București, Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat, partida No...

SUB TIPAR:

— Va apare la 20 Februarie vol. X BIBLIOTECA MARI-LOR PROCESE, cuprinzând: senzaționalul proces al D-nei Arabella Armășescu, cu actele judiciare mai importante și toate pledoariile avocaților care au pledat în acest proces și rechizitoriul D-lui Procuror general Gică Ionescu.